

Тема: Основні види складнопідрядних речень: з означальними, з'ясувальними, обставинними підрядними частинами.

Практичні завдання.

Усне повторення:

Ми вже знаємо, що складнопідрядні речення мають такі види: **означальні, з'ясувальні та обставинні.**

Означальні підрядні частини (означення)

відповідають на питання - який? чий? котрий? хто саме? що саме?

З'ясувальні підрядні частини (додаток)

відповідають на питання непрямих відмінків - про що?

Другорядні члени речення		
Означення	Додаток	Обставина
<i>Що означають:</i>		
Ознака предмета	предмет	Ознаки й умови дії
<i>На які питання відповідають:</i>		
Який? Яка? Яке? Які? Чий? Чия? Чие? Чиї? Котрий? Котра? Котре? Котрі?	На питання непрямих відмінків: Р.в. кого? чого? Д.в. кому? чому? Зн.в. кого? що? Ор. В. ким? чим? М.в. (на) кому? (на) чому?	Де? Куди? Звідки? Коли? З якого часу? Доки? З якою метою? Чому? З якої причини? Як? У який спосіб? За якої умови? та інші

Обставинні підрядні частини (обставина)

відповідають на питання - як? де? коли? з якою метою? відколи? куди? звідки? з якого часу? внаслідок чого?

Письмове завдання №1:

У кожному реченні визначте головну й залежну частини. Від головної частини до підрядної ставиться питання, на яке відповідає: 1) означення; 2) додаток; 3) обставина

головна частина

Зразок. Дорога тоді успішна, (коли?)

підрядна частина

коли розмова потішна. (обставинні)

головна частина

підрядна частина

1. Життя вимагає того, (чого?) щоб ми безупинно йшли вперед. (з'ясувальні)

головна частина

2. Допоможи людині тоді, (коли?) коли

підрядна частина

вона йде на гору, а не з гори.
(обставина)

головна частина

підрядна частина

3. Там немає комашок, (де?) де багато пташок. (обставинні)

підрядна частина

головна частина

4. Найлегша дорога та, (яка?) яку ти вже пройшов. (означальні)

Письмове завдання №2:

У кожному реченні визначте головну й залежну частини. Від головної частини до підрядної ставиться питання, на яке відповідає: 1) означення; 2) додаток; 3) обставина

головна частина

підрядна ч.

1. Питають сосни, (де?) **де** я
мешкаю і **куди** йду.
(Обставинні)

2. Зозуля кує про те, що вона гнізда не має.

3. Немає такої гори, за якої не було б долини.

Письмове завдання №3:

Самостійна робота

У кожному реченні визначте головну й залежну частини. Від головної частини до підрядної ставиться питання, на яке відповідає: 1) означення; 2) додаток; 3) обставина

1. Мова - це одежа, у яку вбирається думка.

2. Добре, коли людина вміє мріяти.

3. Здоров'я - скарб, який завжди з тобою.

4. Я не помітив, як і звечоріло.

5. Я їду туди, де мене чекає вільний степ.

6. Найкраща там росте трава, де
твоя родина.